

27 Ocak 2015

Sayı : 64272063- 610 - 290
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-57391)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 17.12.2014 tarih ve 43452547-120.00-207252 sayılı yazısı.

Kırklareli Milletvekili Sayın Turgut DİBEK'in tarafıma tevcih ettiği 7/57391 esas numaralı yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nden alınan bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.



Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TURGUT DİBEK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/57391)**

Sorular 1, 2, 3, 4:

Türkiye Kömür İşletmeleri TKİ'nin bedava dağıtılan menşei belirsiz kömürü AKP'ye yakın şirketlerden yüksek fiyata ihalesiz aldığı Sayıştay Raporu ile ortaya çıkmıştır.

AKP'ye yakın olan işadamı Tamince'nin sahibi olduğu Çelikler ve eski AKP Milletvekili Osman Coşkun'un yöneticisi olduğu Yeni Çelteç söz konusu şirketlerin arasında yer almaktadır.

Sayıştay'ın incelemesine göre 2011 yılında dört firmadan ihalesiz olarak toplam 866 bin 806 ton kömür alınarak, bu firmalara 215 milyon 210 bin TL verilmiştir. TKİ'nin iştiraki olan KİAŞ'tan alınan 222 bin 514 ton kömürün fiyatı ton başına 234,84 TL olurken, Geliş adlı firmadan 290 bin 395 ton alınan kömürün birim fiyatı ton başına 242,33 TL olmuştur. AKP'ye yakın işadamı Fettah Tamince'nin sahibi olduğu ÇELİKLER şirketinden alınan 222 bin 555 bin ton kömürün birim fiyatı ton başına 275,93 TL olurken, Eski AKP Yozgat Milletvekili Osman Coşkun'un yöneticisi olduğu Yeni ÇELTEK aldı firmadan alınan 131 bin 342 ton kömürün birim fiyatı da ton başına 237,34 TL olarak gerçekleşmiştir.

Söz konusu şirketlerden TKİ'nin yasaya aykırı olarak aldığı kömürün maliyeti kendi üretim maliyetine göre ton başına 78,63 TL daha fazladır. Yalnızca 2011 yılında söz konusu firmalara 68 milyon 156 bin TL tutarında kâr sağlanmıştır.

Ayrıca, mevzuata göre yoksul ailelere dağıtılmak üzere Bakanlar Kurulu kararları kapsamında satın alınan kömürlerin TKİ veya bağlı ortaklık ve iştiraklere ait sahalarda üretilmesi şartı bulunmasına karşın Sayıştay'ın incelemelerinde TKİ'nin dört firmadan menşei ve üretim yeri belli olmayan kömür alımı yaptığı da böylece ortaya çıkmıştır.

TKİ'nin sahip olduğu kömür sahalarının önemli bölümünün özel sektöre verilmesi, işlevsiz ve plansız yapılan üretim ile sosyal yardım olarak dağıtılan kömürler nedeniyle işlenmeye hazır kömür rezervi kritik noktaya düştüğü ortaya konmuştur. TKİ'nin elinde bulundurduğu yaklaşık

565 milyon ton kömür rezervi bulunan sahaların EÜAŞ'a devredilmesi, 2012 ve 2013 yıllarında da özelleştirmeler kapsamında yaklaşık 750 milyon ton rezervin kurum portföyünden eksilmesi nedeniyle TKİ'nin uhdesindeki rezervin ciddi oranda azaldığı uyarısı yapılmıştır. Santrallere verilecek kömür rezervinin azalması nedeniyle enerjide ciddi sıkıntılar meydana geleceği de raporda yer almaktadır.

Buna göre,

- TKİ neden menşei belli olmayan kömürü, söz konusu firmalardan ihalesiz yüksek fiyata almıştır?
- TKİ'nin ihalesiz olarak pahalı kömür alımı ile ilgili uğradığı zararı kim karşılayacaktır?
- Mevzuata göre Bakanlar Kurulu kararları kapsamında dağıtılmak için satın alınan kömürlerin TKİ veya bağlı ortaklık ve iştiraklere ait sahalarda üretilmesi şartı bulunmasına karşın neden mevzuata aykırı işlem yapılmıştır?
- Sayıştay Raporu ile ortaya çıkan TKİ'nin rezervlerinin sürekli azalması sorunu için nasıl bir çözüm bulunacaktır?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Fakir ailelerin ihtiyacında kullanılan kömürler öncelikle Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü (TKİ)'nin kendi işlettiği ocaklarından, TKİ üretim kapasitesinin üzerinde olan talepler Kurumun iştirakleriyle rödovansçı firmalardan temin edilmektedir.

**KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TURGUT DİBEK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/57391)**

Rödovansçı firmalar ile TKİ iştiraklerinden temin edilen kömürlerle ilgili olarak, 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanunun 177 nci maddesi ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun istisnalarla ilgili 3 üncü maddesine; "Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin Bakanlar Kurulu kararnamele kapsamında; işleticisi kim olursa olsun, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü'nün kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine ait olan kömür sahalarından yapacağı mal ve hizmet alımları" fıkrası eklenmiştir.

Dolayısıyla, fakir ailelerin ihtiyacında kullanılmak üzere TKİ tarafından yapılan kömür alımlarında önergede konu edildiği üzere mevzuata aykırı bir durum söz konusu değildir.

TKİ tarafından, rödovans yöntemiyle kömür üreten firmalar ile iştiraklerinden kömür alımına ilişkin sözleşmeler imzalanmadan önce satın alınacak kömüre ilişkin olarak; çevre müdürlüklerinden alınmış uygunluk belgesi, satış belgesi, kapasite raporu ile kömür ocaklarının ruhsat belgeleri istenmekte ve bu belgeler ibraz edildiğinde sözleşmeler imzalanmaktadır. TKİ ile Rödovansçı firmalar ile iştirakleri arasında imzalanan bu sözleşmelerde kömürün menşei garanti altına alınmaktadır.

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunca rödovansçı firmalar ile Kurum iştiraklerinden kömür temini; 2011 yılında yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına ilişkin Bakanlığımız tarafından, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı görüşleri alınarak yayımlanan Usul ve Esaslara İlişkin Genelgenin 7 inci maddesini 3 üncü fıkrasında yer alan; "TKİ'nin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesi (r) bendi hükmü kapsamında temin ettiği kömürün alış fiyatı; ELİ ve GLİ işletmelerinden teshine verilen kömürün eş kalorifik değeri ile nakliye ton/km birim fiyatı baz alınmak kaydıyla tespit edilir. Söz konusu kömürlerin nakliye ve KDV dahil alış fiyatı; hiç bir şekilde kuruluşun teshine yönelik müessese/işletme bazında bir önceki ay ortalama satış fiyatına, nakliye ton/km birim fiyatı ve KDV'nin eklenmesi ile bulunacak tutarı aşamaz. TKİ bu şekilde temin edilen kömürlerin alış fiyatının en düşük düzeyde gerçekleşmesi için gerekli tedbirleri almakla sorumludur." hükmüne uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

2011 yılında; TKİ Soma ocaklarından gönderilen kömürün maliyeti 335,79 TL/ton, TKİ Tunçbilek ocaklarından gönderilen kömürün maliyeti 330,07 TL/ton ve Kurumun iştirakleriyle rödovansçı firmalardan temin edilen kömürün maliyeti 248,28 TL/ton olarak gerçekleşmiştir.

TKİ tarafından rödovansçı firmalar ile Kurum iştiraklerinden kömür temin edilmesinde, önergede iddia edildiği üzere Kurumun ve kamunun herhangi bir zararı bulunmamaktadır.